

Türkiye'de Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları El Kitabı

Editörler:

İsmail Hakkı DEMİRCİOğLU

Selahattin KAYMAKCI

Ebru DEMİRCİOğLU

Editörler: Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU - Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI
Doç. Dr. Ebru DEMİRCİOĞLU

TÜRKİYE’DE SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ ARAŞTIRMALARI EL KİTABI

ISBN 978-605-80060-2-7
DOI 10.14527/9786058006027

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2019, PEGEM AKADEMI

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınev**idir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye’de kurulan **Turcademy.com** ve **Pegemindeks.net** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000’in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Aralık 2019, Ankara

Yayın-Proje: Şehriban Türüldür
Dizgi-Grafik Tasarım: Ayşe Nur Yıldırım
Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Ay-bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Limited Şirketi
Çetinemeç Bulvarı 1314.Cadde No:37A-B
0312 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 33365

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Herhangi bir alana ilişkin araştırmaları genel hatlarıyla karşılaştırarak ortaya koyan ve yurtdışında çokça örnekleri görölen el kitapları (handbook) hazırlama alışkanlığı ölkemizde çok da yaygın değildir. Hatta Türkiye’de ilk defa alan eğitime yönelik hazırlanan el kitabının Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOğLU ve Doç. Dr. Ebru DEMİRCİOğLU’nun editörlüğünü üstlendikleri “Türkiye’de Tarih Eğitimi Araştırmaları El Kitabı” olduğu söylenebilir. Elinizdeki “Türkiye’de Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları El Kitabı”nın esin kaynağı da işte bu kitap olmuştur.

Bilindięi üzere Türk Eğitim Sistemi’nde sosyal bilgiler adı altında bir ders ilk defa 1968 yılında okutulmaya başlanmıştır. Sosyal bilgiler öğretmeni yetiştirme ise 1993 yılında Gazi Üniversitesi’ne bağlı Kastamonu Eğitim Fakóltesi’nde Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programının açılmasıyla gerçekleşmiştir. Hiç kuşkusuz bu gelişmeler ölkemizde sosyal bilgiler eğitime yönelik bir literatürün oluşmasına kaynaklık etmiş ve sosyal bilgiler eğitimini doğrudan konu edinen araştırmaların sayısı gün geçtikçe artmaya devam etmiştir. Bu durum ölkemizde sosyal bilgiler eğitiminin eğilimini belirlemeye yönelik bir el kitabı hazırlama ihtiyacını gündeme getirmiştir.

“Türkiye’de Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları El Kitabı”nın temel amacı, ölkemizde sosyal bilgiler eğitimiyle ilgili olarak yazılan makale, tez, kitap bölümü ve kitaplar gibi bilimsel yayınların genel bir değerlendirmesini yaparak alanda çalışma yapan paydaşlara fikir verip onları daha farklı ve nitelikli araştırmalar yapmaları için yönlendirmektir. Kitap otuzbeş farklı bölümden oluşmaktadır. Esasında kitabın elli beş farklı bölümden oluşması planlanmıştır, ancak süreç içerisinde tümü tamamlanamamıştır. Bölüm yazarları tarafından tamamlananlar bu kitapta toplanmıştır. Halen yazımı devam eden bölümlerin ise bir sonraki baskıda yayınlanması düşünölmektedir. Kitabın her bir bölümünün içeriğinde ilgili başlık doğrutusunda ölkemiz literatüründe yapılmış araştırmalar tespit edilmiş, incelenen araştırmalar arasındaki benzerlik ve farklılıklar detaylı bir şekilde ortaya konularak tartışılmış, araştırmacılara, uygulayıcılara ve karar alıcılara yönelik öneriler sunulmuştur.

Sosyal bilgiler eğitimi alanına yeni bir soluk getireceğine inandığımız bu kitabın oluşmasına katkı sağlayan tüm bölüm yazarı meslektaşlarımıza, kitabın yayınlanmasını üstlenen Pegem Akademi Ailesi’nin kıymetli yönetici ve çalışanlarına çok teşekkür ederiz. Alana faydalı olması dileğiyle...

Editörler:

Prof. Dr. İsmail H. DEMİRCİOğLU

Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI

Doç. Dr. Ebru DEMİRCİOğLU

İncek \ Ankara, 2019

Bölümler ve Yazarları

Editörler: Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU - Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI

Doç. Dr. Ebru DEMİRCİOĞLU

1. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Antropoloji

Doç. Dr. Mehmet AKPINAR - Trabzon Üniversitesi

Arş. Gör. Arzu CANTÜRK - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

2. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Atatürkçülük Konularının Öğretimi

Dr. Öğr. Üyesi Melike FAİZ - Kastamonu Üniversitesi

Prof. Dr. Cengiz DÖNMEZ - Gazi Üniversitesi

3. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Barış Eğitimi

Doç. Dr. Özgür AKTAŞ - Kars Kafkas Üniversitesi

Öğr. Gör. Dr. Ayşegül Nihan EROL ŞAHİN - Gazi Üniversitesi

4. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Coğrafi Bilgi Sistemleri Eğitimi

Doç. Dr. Bülent AKSOY - Gazi Üniversitesi

5. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Coğrafya

Doç. Dr. Ufuk KARAKUŞ - Gazi Üniversitesi

Bilim Uzm. Burcu KARAMAN - Gazi Üniversitesi

6. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Ders Kitapları

Prof. Dr. Yücel KABAPINAR - Marmara Üniversitesi

Bilim Uzm. Yasemin YABANSU - Milli Eğitim Bakanlığı

7. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Dezavantajlı Gruplar

Doç. Dr. Filiz ZAYİMOĞLU ÖZTÜRK - Ordu Üniversitesi

Doç. Dr. Talip ÖZTÜRK - Ordu Üniversitesi

8. Bölüm: Sosyal Bilgilerin Doğası

Doç. Dr. Hüseyin KÖKSAL - Gazi Üniversitesi

9. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Edebiyat

Doç. Dr. Ramazan KAYA - Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Zekerya AKKUŞ - Atatürk Üniversitesi

10. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Ekonomi

Dr. Öğr. Üyesi Gülten YILDIRIM - Pamukkale Üniversitesi

11. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Felsefe

Dr. Öğr. Üyesi Akif PAMUK - Marmara Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi İrem PAMUK - Marmara Üniversitesi

12. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Hukuk

Doç. Dr. Sibel OĞUZ HAÇAT - Kastamonu Üniversitesi

13. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Kimlik

Dr. Öğr. Üyesi Emine KARASU AVCI - Kastamonu Üniversitesi

Prof. Dr. Bilgin Ünal İBRET - Kastamonu Üniversitesi

14. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Kültürel Miras Eğitimi

Doç. Dr. Banu ÇULHA ÖZBAŞ - Dokuz Eylül Üniversitesi

Doç. Dr. Cemil Cahit YEŞİLBURSA - Gazi Üniversitesi

15. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Küresel Eğitim

Doç. Dr. Elvan GÜNEL - Anadolu Üniversitesi

Arş. Gör. Dr. Ayşegül PEHLİVAN YILMAZ - Anadolu Üniversitesi

16. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Matematik

Doç. Dr. Cemalettin YILDIZ - Giresun Üniversitesi

17. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Medya-İletişim

Bilim Uzm. Ebru ARDIÇ - Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Doç. Dr. Adnan ALTUN - Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

18. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Okul Öncesi Eğitim

Doç. Dr. Kibar AKTIN - Sinop Üniversitesi

19. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Okul Dışı Öğrenme Ortamları

Doç. Dr. Aslı AVCI AKÇALI - Dokuz Eylül Üniversitesi

20. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Okuryazarlıklar

Doç. Dr. Muhammet Ahmet TOKDEMİR - Devlet Arşivleri Başkanlığı

Doç. Dr. Adem BELDAĞ - Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

21. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Öğretim Strateji, Yöntem ve Teknikleri

Doç. Dr. Beytullah KAYA - İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÖZGENEL - İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

- 22. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Öğretmen/Lisans Eğitimi**
Doç. Dr. Ersin TOPÇU - Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Süleyman ELMACI - Amasya Üniversitesi
- 23. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Ölçme ve Değerlendirme**
Doç. Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN - Sakarya Üniversitesi
Arş. Gör. Mehmet UYMAZ - Sakarya Üniversitesi
- 24. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Planlama**
Prof. Dr. Halil İbrahim SAĞLAM - İstanbul Medeniyet Üniversitesi
- 25. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Popüler Kültür**
Doç. Dr. Oğuzhan KARADENİZ - Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Canan TUNÇ ŞAHİN - Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
- 26. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Psikoloji-Sosyal Psikoloji**
Dr. Öğr. Üyesi Kamil UYGUN - Uşak Üniversitesi
- 27. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Sanat-Estetik**
Dr. Öğr. Üyesi Besime Arzu GÜNGÖR AKINCI - Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
- 28. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Siyaset Bilimi**
Prof. Dr. Süleyman İNAN - Pamukkale Üniversitesi
- 29. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Soru Sorma Becerilerinin Öğretimi**
Dr. Öğr. Üyesi Neval AKÇA BERK - Çukurova Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatma GÜLTEKİN - Aksaray Üniversitesi
- 30. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Sosyoloji**
Dr. Öğr. Üyesi Ramazan ALABAŞ - Kastamonu Üniversitesi
- 31. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Tarih**
Doç. Dr. Bülent AKBABA - Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Bahadır KILCAN - Gazi Üniversitesi
- 32. Bölüm: Sosyal Bilgilerin Tarihsel Gelişimi**
Dr. Öğr. Üyesi Erol ÇİYDEM - Kastamonu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sena COŞĞUN KANDAL - Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

33. Bölüm: Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Toplumsal Cinsiyet

Doç. Dr. Ebru DEMİRCİOĞLU - Trabzon Üniversitesi

34. Bölüm: Sosyal Bilgiler ve Vatandaşlık Bilgisi

Doç. Dr. Aydın GÜVEN - Atatürk Üniversitesi

35. Bölüm: Sosyal Bilgilerde Yazma Becerisinin Kullanımı

Doç. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI - Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Doç. Dr. Muhammet AVAROĞULLARI - Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v

1. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLER VE ANTROPOLOJİ

Giriş.....	1
Antropolojinin Kapsamı ve Dalları.....	5
Antropolojinin Sosyal Bilgiler Öğretimindeki Rolü.....	9
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programlarında Antropoloji.....	16
Sosyal Bilgiler Eğitimi ve Antropoloji Konusuyla İlgili Çalışmalar.....	18
Sosyal Bilgiler Eğitiminde Kültürel Konuların Yerine İlişkin Çalışmalar	21
Öğrenci-Öğretmen Görüşleri ve Programlar Açısından Kültürel Konuların Yerine İlişkin Çalışmalar	21
Öğretmen Görüşleri ve Ders Kitapları Açısından Kültürel Konuların Yerine İlişkin Çalışmalar	25
Kültür Kavramına Yönelik Algılara İlişkin Çalışmalar	26
Kültürel Miras Eğitimine Yönelik Algılara ve Uygulamalara İlişkin Çalışmalar	30
Sonuç ve Öneriler.....	35
Kaynaklar	39

2. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLERDE ATATÜRKÇÜLÜK KONULARININ ÖĞRETİMİ

Giriş.....	45
Atatürkçülük Konularının Öğretimi Konusunda Yapılan Akademik Çalışmalar	47
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Kullanılan Yöntemlerin Öğrencilerin Başarılarına, Tutumuna ve Kalıcılığa Etkisine Yönelik Çalışmalar	47
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programına Yönelik Çalışmalar	53
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi / T.C. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersi Öğretimine Yönelik Çalışmalar	56
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Kavram Öğretimine Yönelik Çalışmalar	60
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Ders ve Çalışma Kitabı ile Dersin Öğretiminde Kullanılan Yazılı Materyallere Yönelik Çalışmalar	62
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Kapsamında Yapılan Diğer Çalışmalar	65

Sonuç ve Öneriler	66
Kaynaklar.....	69

3. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLERDE BARIŞ EĞİTİMİ

Giriş.....	75
Sosyal Bilgiler Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarıyla Barış Konusunda Yapılan Çalışmalar.....	77
Öğrencilerin Barış ve Barış Eğitimi Kavramlarına Yönelik Görüşleri Konusunda Yapılan Çalışmalar.....	79
Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Ders Kitaplarının Barış Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi Konusunda Yapılan Çalışmalar	81
Sonuç ve Öneriler.....	82
Kaynaklar.....	83

4. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLERDE COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ (CBS) EĞİTİMİ

Giriş.....	85
Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Sosyal Bilgiler	85
Sosyal Bilgiler Eğitiminde Coğrafi Bilgi Sistemlerine Dair Makaleler.....	90
Sosyal Bilgiler Eğitiminde Coğrafi Bilgi Sistemlerine Dair Kitap Bölümleri.....	93
Sosyal Bilgiler Eğitiminde Coğrafi Bilgi Sistemlerine Dair Tezler.....	94
Sonuç ve Öneriler.....	97
Kaynaklar.....	98

5. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLER VE COĞRAFYA

Giriş.....	101
Sosyal Bilgiler Dersinde Coğrafya Eğitimiyle İlgili Yazılan Kitap Bölümleri.....	108
Sosyal Bilgiler Dersinde Coğrafya Eğitimiyle İlgili Yazılan Tezler	110
Tezlerde Çalışılan Konular	111
Fiziki Coğrafya Konularıyla İlgili Çalışmalar	112
Beşeri Coğrafya Konularıyla İlgili Çalışmalar	113
Bölgesel Coğrafya Konularıyla İlgili Çalışmalar	113
Diğer Çalışmalar	114
Sosyal Bilgilerde Coğrafya Eğitimiyle İlgili Yazılan Makaleler	118
Makalelerde Çalışılan Konular	119

Fiziki Coğrafya Konularıyla İlgili Çalışmalar	119
Beşeri Coğrafya Konularıyla İlgili Çalışmalar	120
Bölgesel Coğrafya Konularıyla İlgili Çalışmalar	120
Diğer Çalışmalar	121
Sonuç ve Öneriler	124
Kaynaklar	126

6. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLERDE DERS KİTAPLARI

Giriş	137
Ders Kitaplarına İlişkin Öğretmen ve Aday Öğretmen Görüşlerinin Saptanması	138
Yabancı Ders Kitaplarıyla Ülkemiz Ders Kitaplarının Karşılaştırılması	140
Ders Kitaplarında Kullanılan/Kullanılabilecek Yöntem ve Tekniklerle Öğrenci Başarısına Etkilerinin Saptanması	144
“Eski ve Yeni” Ders Kitaplarının Dizayn, İçerik ve Kullanılabilirlik Boyutlarında Karşılaştırılması	145
Öğretim Programlarında Yer Alan İlkeler/Söylemlerle Ders Kitapları Arasındaki Tutarlılığın İncelenmesi	149
Sivil Toplum Örgütlerinin Sosyal Bilimleri Kapsayan Derslerde Alternatif Ders Kitapları Yazma/Yazdırma Çabaları	152
Sonuç ve Öneriler	154
Kaynaklar	156

7. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLERDE DEZAVANTAJLI GRUPLAR

Giriş	159
Dezavantajlılık Kavramı	161
Dezavantajlılığı Oluşturan Unsurlar	162
Dezavantajlı Gruplar	163
Çocuklar ve Gençler (Parçalanmış Aileler ve Korunmaya Muhtaç)	163
Yaşlılar	165
Kadınlar (Muhtaç Olanlar)	165
Dezavantajlılık Faktörleri	166
Sosyal İçerme	168
Sosyal Dışlanma	169
Sosyal Bilgilerde Dezavantajlı Gruplarla İlgili Yapılan Çalışmalar	171
Sonuç ve Öneriler	172
Kaynaklar	174

8. BÖLÜM**SOSYAL BİLGİLERİN DOĞASI**

Giriş.....	177
Doğa Kavramı	178
Sosyal Bilgilerin Doğası.....	178
Sonuç ve Öneriler	188
Kaynaklar.....	189

9. BÖLÜM**SOSYAL BİLGİLER VE EDEBİYAT**

Giriş.....	191
Sosyal Bilgiler ve Genel Olarak Edebi Türlerin İlişkisini Ele Alan Çalışmalar	192
Sosyal Bilgiler ve Öykü/Hikâye İlişkisini Ele Alan Çalışmalar	196
Sosyal Bilgiler ve Biyografi İlişkisini Ele Alan Çalışmalar	201
Sosyal Bilgiler ve Roman İlişkisini Ele Alan Çalışmalar	204
Sosyal Bilgiler ile Atasözü ve Deyim İlişkisini Ele Alan Çalışmalar	207
Sosyal Bilgiler ile Efsane ve Destan İlişkisini Ele Alan Çalışmalar	208
Sosyal Bilgiler ile Masal İlişkisini Ele Alan Çalışmalar	210
Sosyal Bilgiler ile Seyahatname/Gezi Yazısı İlişkisini Ele Alan Çalışmalar	212
Sosyal Bilgiler ile Şiir İlişkisini Ele Alan Çalışmalar.....	214
Sosyal Bilgiler ile Ezgi, Türkü İlişkisini Ele Alan Çalışmalar	216
Sosyal Bilgiler ile Fıkra İlişkisini Ele Alan Çalışmalar	217
Sosyal Bilgiler ile Anı ve Hatırat İlişkisini Ele Alan Çalışmalar.....	218
Sosyal Bilgiler ile Tiyatro İlişkisini Ele Alan Çalışmalar.....	219
Sosyal Bilgiler ile Menkıbe İlişkisini Ele Alan Çalışmalar	220
Sonuç ve Öneriler	221
Kaynaklar.....	223

10. BÖLÜM**SOSYAL BİLGİLER VE EKONOMİ**

Giriş.....	231
Ekonomi: Kaynakları Etkili Kullanma Bilimi.....	232
Ekonomi ve Sosyal Bilgiler İlişkisi	233
Türkiye’de Ekonomi Öğretimiyle İlgili Olarak Yapılan Çalışmalar	236
Çalışmaların Türleri.....	237
Çalışmaların Yılları	237
Çalışmalarda Ele Alınan Konu ve Kavramlar.....	238

Çalışmaların Yöntemleri	239
Çalışmaların Örneklem/Çalışma Grupları	240
Türkiye’de Ekonomi Öğretimi ile İlgili Çalışmaların Temel Bulguları	241
Öğretim Programlarında ve Ders Kitaplarında Ekonomi Eğitimi	241
Ekonomi Eğitiminin Zamanı, Amacı, İçeriği ve Yöntemleri	243
Öğrencilerin Bilgi-Beceri Düzeyleri ve Bakış Açıları	247
Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Durumu	251
Sonuç ve Öneriler	252
Kaynaklar	260

11. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLER VE FELSEFE

Giriş	265
Sosyal Bilgiler ve Felsefe Konulu Tezler	267
Sosyal Bilgiler ve Felsefe Konulu Makaleler	268
Sosyal Bilgiler ve Eğitim Felsefesi Konulu Tezler	270
Sosyal Bilgiler ve Eğitim Felsefesi Konulu Makaleler	271
Sosyal Bilgiler ve Eleştirel Düşünme Becerileri Konulu Tezler	277
Sosyal Bilgiler ve Eleştirel Düşünme Becerileri Konulu Makaleler	279
Sosyal Bilgiler ve Felsefe Konulu Kitap Bölümleri	284
Sonuç ve Öneriler	285
Kaynaklar	286

12. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLER VE HUKUK

Giriş	289
Temel Hukuk Eğitimi ve Hukuk Okuryazarlığıyla İlgili Çalışmalar	291
Hukuk ve Adalet Eğitimiyle İlgili Çalışmalar	296
Çocuk Hakları Eğitimiyle İlgili Çalışmalar	298
Sonuç ve Öneriler	303
Kaynaklar	305

13. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLERDE KİMLİK

Giriş	309
Sosyal Bilgilerde Kimlik Konusu Kapsamında İncelenen Çalışmalar	313
Makalelerde Kimlik Konusunun İncelenmesi	313

Tezlerde Kimlik Konusunun İncelenmesi.....	315
Kitaplarda Kimlik Konusunun İncelenmesi.....	318
Kitap Bölümlerinde Kimlik Konusunun İncelenmesi.....	318
Sonuç ve Öneriler.....	319
Kaynaklar.....	320

14. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLERDE KÜLTÜREL MİRAS EĞİTİMİ

Giriş.....	323
Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kültürel Miras Eğitimini Konu Alan Çalışmaların Genel Eğilimi	324
Sosyal Bilgiler Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarının Kültürel Miras Algı, Tutum, Görüş ve Tanımları.....	325
Öğrencilerin Kültürel Miras Algıları, Tanımları, Görüşleri ve Kültürel Mirası Nasıl Öğrendiklerine Dair Çalışmalar	327
Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Ders Kitaplarının Kültürel Miras Açısından Değerlendirilmesi	330
Sonuç ve Öneriler.....	331
Kaynaklar.....	334

15. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLERDE KÜRESEL EĞİTİM

Giriş.....	337
Sonuç ve Öneriler	353
Kaynaklar.....	355

16. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLER VE MATEMATİK

Giriş.....	359
Harita, Ölçek, Tablo, Grafik, Diyagram, Şekil veya Küre Kullanma Becerisi.....	361
İlişkilendirme Becerisi	366
Zaman ve Kronolojiyi Algılama Becerisi	368
Konum ve Koordinat Belirleme Becerisi.....	370
Soysal Bilgiler Öğretmeni Adaylarının Matematiğe Yönelik Bakış Açılıarı.....	371
Sonuç ve Öneriler.....	372
Kaynaklar.....	377

17. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLER VE MEDYA-İLETİŞİM

Giriş.....	381
Medya.....	383
Yeni Medya.....	386
Medya Okuryazarlığı.....	391
İletişim.....	403
Güncel Olayların Öğretimi.....	405
Sonuç ve Öneriler.....	413
Kaynaklar.....	419

18. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLER VE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM

Giriş.....	423
Okul Öncesinde Sosyal Bilgiler Eğitimi ve Sosyal Bilgiler İçeriğini Oluşturan Konu Alanlarıyla İlgili Araştırmalar.....	427
Sosyal Bilgiler Eğitimi.....	427
Vatandaşlık Eğitimi.....	430
Ekonomi Eğitimi.....	433
Tarih Eğitimi.....	434
Coğrafya Eğitimi.....	439
Sonuç ve Öneriler.....	445
Kaynaklar.....	448

19. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLERDE OKUL DIŞI ÖĞRENME ORTAMLARI

Giriş.....	453
Araştırmaların Konularına Göre Dağılımları.....	458
Araştırmaların Yayın Yılı ve Türüne Göre Dağılımları.....	463
Araştırmaların Araştırma Deseni, Örneklem/Çalışma Grubu, Araştırma Yöntemi ve Veri Toplama Aracı Açısından Dağılımı.....	464
Sonuç ve Öneriler.....	468
Kaynaklar.....	470

20. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLERDE OKURYAZARLIKLAR

Giriş.....	473
Tarih Okuryazarlığına İlişkin Çalışmalar.....	475
Coğrafya Okuryazarlığına İlişkin Çalışmalar.....	476
Medya Okuryazarlığına İlişkin Çalışmalar.....	478
Hukuk Okuryazarlığına İlişkin Çalışmalar.....	480
Politik Okuryazarlığa İlişkin Çalışmalar.....	481
Çevre Okuryazarlığına İlişkin Çalışmalar.....	483
Ekonomi Okuryazarlığına İlişkin Çalışmalar.....	486
Bilgi Okuryazarlığına İlişkin Çalışmalar.....	488
Harita Okuryazarlığına İlişkin Çalışmalar.....	491
Teknoloji Okuryazarlığına İlişkin Çalışmalar.....	494
Eleştirel Okuryazarlığa İlişkin Çalışmalar.....	496
Sonuç ve Öneriler.....	497
Kaynaklar.....	499

21. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLERDE ÖĞRETİM STRATEJİ, YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Giriş.....	505
Strateji, Yöntem ve Teknik Kavramları.....	506
Konuyla İlgili Yazılan Kitap Bölümleri.....	508
Konuyla İlgili Yazılan Tezler.....	512
Konuyla İlgili Yazılan Makaleler.....	519
Sonuç ve Öneriler.....	522
Kaynaklar.....	523

22. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLERDE ÖĞRETMEN/LİSANS EĞİTİMİ

Giriş.....	527
Katılımcı Görüşüne Dayalı Çalışmalar.....	529
Kuramsal Çalışmalar.....	537
Karşılaştırmalı Çalışmalar.....	540
Uygulamalı Çalışmalar.....	544
Sonuç ve Öneriler.....	545
Kaynaklar.....	546

23. BÖLÜM**SOSYAL BİLGİLERDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME**

Giriş.....	549
Lisansüstü Tezler	551
Makaleler	559
Kitap Bölümleri	566
Sonuç ve Öneriler	568
Kaynaklar.....	571

24. BÖLÜM**SOSYAL BİLGİLERDE PLANLAMA**

Giriş.....	577
Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrenme-Öğretme Süreci	578
Sosyal Bilgiler Öğretim Etkinliklerini Planlamanın Gerekçesi	580
Plân Çeşitleri	581
Ünitelendirilmiş Yıllık Plân	582
Ders Plânı.....	584
Sosyal Bilgilerde Planlamaya İlişkin Literatür.....	584
Sonuç ve Öneriler	587
Kaynaklar.....	589

25. BÖLÜM**SOSYAL BİLGİLER VE POPÜLER KÜLTÜR**

Giriş.....	593
Kültür	593
Kültür ve Toplum.....	595
Kültür Çeşitleri	597
Yüksek Kültür	597
Kitle Kültürü	597
Halk Kültürü.....	598
Popüler Kültür	598
Popüler Kültür ve Eğitim	600
Popüler Kültür ve Sosyal Bilgiler Eğitimi	602
Sonuç ve Öneriler	606
Kaynaklar.....	609

26. BÖLÜM**SOSYAL BİLGİLER VE PSİKOLOJİ-SOSYAL PSİKOLOJİ**

Giriş	613
Psikoloji	614
Sosyal Psikoloji	615
Sosyal Bilgiler ile Psikoloji ve Sosyal Psikoloji İlişkisi	617
Sosyal Bilgiler Dersinde Kimlik.....	619
Sosyal Bilgiler Dersi ve Psikolojik Durum	622
Sonuç ve Öneriler	629
Kaynaklar.....	631

27. BÖLÜM**SOSYAL BİLGİLER VE SANAT-ESTETİK**

Giriş	635
Sosyal Bilgiler ve Sanat	641
Resim	644
Minyatür	650
Fotoğraf	653
Karikatür	655
Film	659
Sonuç ve Öneriler.....	662
Kaynaklar.....	665

28. BÖLÜM**SOSYAL BİLGİLER VE SİYASET BİLİMİ**

Giriş.....	669
Zorunlu Ara Not: Kısaca “Siyaset (Politika) Okuryazarlığı” Üzerine	670
Sosyal Bilgiler ve Siyaset Üstüne Araştırmalar	674
Sonuç ve Öneriler.....	683
Kaynaklar.....	684

29. BÖLÜM**SOSYAL BİLGİLERDE SORU SORMA BECERİLERİNİN ÖĞRETİMİ**

Giriş.....	685
Araştırma Yöntemlerine Göre Sosyal Bilgilerde Soru Sormaya İlişkin Çalışmalar.....	687
Amaçlarına Göre Sosyal Bilgilerde Soru Sormaya İlişkin Çalışmalar.....	690

Konuyu Ele Alma Biçimlerine Göre Sosyal Bilgilerde Soru Sormaya İlişkin Çalışmalar.....	696
Araştırma Alanına Göre Çalışmalar.....	698
Veri Kaynaklarına Göre Çalışmalar	699
Sonuç ve Öneriler.....	702
Kaynaklar.....	703

30. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLER VE SOSYOLOJİ

Giriş.....	707
Sosyal Bilgiler ve Sosyoloji: Sosyal Bilgiler İçerisinde Sosyolojinin Yeri	716
Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları ve Sosyoloji	717
Programdaki Sosyoloji Konularıyla İlgili Öğretmen Algısı.....	719
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programları ve Sosyoloji	721
Sosyal Bilgiler Dersi Öğrenme Alanlarında Sosyoloji.....	723
Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler Öğrenme Alanı	724
Güç, Yönetim ve Toplum Öğrenme Alanı	727
Etkin Vatandaşlık Öğrenme Alanı	733
Sonuç ve Öneriler.....	734
Kaynaklar.....	740

31. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLER VE TARİH

Giriş.....	747
Makaleler	749
Tezler.....	753
Kitap Bölümleri	758
2010 Yılında Yayımlanan Kitap Bölümü ve İçeriği	758
2011 Yılında Yayımlanan Kitap Bölümleri ve İçerikleri.....	758
2012 Yılında Yayımlanan Kitap Bölümü ve İçeriği	758
2013 Yılında Yayımlanan Kitap Bölümü ve İçeriği	759
2014 Yılında Yayımlanan Kitap Bölümü ve İçeriği	759
2015 Yılında Yayımlanan Kitap Bölümleri ve İçerikleri	759
2016 Yılında Yayımlanan Kitap Bölümleri ve İçerikleri	760
2017 Yılında Yayımlanan Kitap Bölümleri ve İçerikleri	760
2018 Yılında Yayımlanan Kitap Bölümleri ve İçerikleri	761
Sonuç ve Öneriler.....	761
Kaynaklar.....	766

32. BÖLÜM**SOSYAL BİLGİLERİN TARİHSEL GELİŞİMİ**

Giriş.....	773
Tarihsel Zemin ve Zaman Açısından Sosyal Bilgiler	775
Türkiye’de Sosyal Bilgilerin Tarihsel Zemini ve Gelişimi	783
Sonuç ve Öneriler	788
Kaynaklar.....	789

33. BÖLÜM**SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA TOPLUMSAL CİNSİYET**

Giriş.....	793
Toplumsal Cinsiyet.....	794
Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Toplumsal Cinsiyet Temsiliyle İlgili Çalışmalar	795
Tezler	795
Makaleler	798
Proje ve Araştırma Raporları	800
Sonuç ve Öneriler	801
Kaynaklar.....	803

34. BÖLÜM**SOSYAL BİLGİLER VE VATANDAŞLIK BİLGİSİ**

Giriş.....	805
Konuyla İlgili Yazılan Tezler	806
Konuyla İlgili Yazılan Makaleler.....	815
Konuyla İlgili Yazılan Kitap Bölümleri.....	823
Sonuç ve Öneriler	826
Kaynaklar.....	827

35. BÖLÜM**SOSYAL BİLGİLERDE YAZMA BECERİSİNİN KULLANIMI**

Giriş.....	831
Konuyla İlgili Yapılan Çalışmalar.....	834
Sonuç ve Öneriler	841
Kaynaklar.....	842